

عنوان مقاله:

تقسیم بندی واحدهای اجتماعی در نظام قبیله ای در قرآن کریم با رویکرد ریشه شناختی

محل انتشار:

مطالعات سبک شناختی قرآن کریم، دوره 8، شماره 1 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

فاطمه علیان نژادی - دانشجوی دکتری علوم و قرآن و حدیث، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

کاووس روحی برندق - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

حامد (فرهنگ) خانی(مهروش) - دانشیار گروه الهیات، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

ابوالفضل شکوری - دانشیار گروه علوم سیاسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

زندگی اجتماعی در جوامع عربی، از ادوار پیشاسلامی، به نظام قبیله ای تکیه داشته و روابط داخلی، میان اعضای این نظام بر پایه ارتباطات نسبی و خویشاوندی، شکل گرفته است. در این نظام، تقسیم بندی خاصی از واحدهای اجتماعی دیده می شود که درون قبائل و واحدهای بالاتر از آن، مانند شعب، وجود دارد و فرض بر این است که اغلب این نام گذاری ها تنها به معنای خویشاوندی باشند. در قرآن کریم، از واژگانی چون «شعوب»، «قبیله»، «فصیله»، «رہط» و «عشیره» استفاده شده است و این مطالعه در صدد است که چه ارتباطی بین این تقسیم بندی های قبیله ای وجود دارد و چندگانگی واژگان نظام قبیله ای، بر اساس تحلیل ریشه شناسی، چگونه قابل درک است. تمرکز این مطالعه بر تحلیل ریشه شناسانه واژگان نظام قبیله ای با استفاده از رویکرد توصیفی تحلیلی به هدف تعریف معانی مشترک و تفاوت های معنایی در تقسیم بندی های قبیله ای است تا تنوع و اهمیت واژگانی این اصول زیرساختی را نشان دهد. این بررسی می تواند به بهبود درک مفاهیم اصولی و اساسی این ساختارها در جوامع عربی کمک کرده و همچنین به شناخت بهتر ارتباط بین این تقسیم بندی ها و تفاوت های واژگانی مرتبط با آن ها کمک نماید. فرضیه اصلی این مطالعه این است که مفهوم اصلی واژگان در این ساختارها به گروه و جماعت اشاره دارد و وجود فروع و شاخه های متعدد در قبیله، به لحاظ برخی ویژگی های گروهی، خاص آن هاست که نقشی مهم در نمایان کردن فعالیت ها و اهداف گروه های خویشاوندی، از خرد تا کلان در فرهنگ عرب، دارند.

کلمات کلیدی:

اجتماع در قرآن، انسان شناسی فرهنگی، تقسیم بندی اجتماعی، خویشاوندی، روابط نسبی، ریشه شناسی تاریخی، قبیله

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1975760>

